

Aigua, energia, hectàrees i flexibilitat.

Pep Centelles i Portella

josep.centelles@gmail.com

<http://portella.cat>

Manresa, 28 d'agost 2024

Fa unes setmanes va ploure i els pantans s'ompliren una mica, però ja tornen a davallar i els meteoròlegs als telenotícies abandonen la cara de felicitat. La crua realitat és que al llarg de la dècada de 2010-20 a finals d'agost La Baells estava gairebé sempre per sobre del 90%. Estem a menys de la meitat. Encara no hem superat la sequera i si la superem no sabem quan tornarà.

Limitant-nos a tres grans qüestions podríem dir que hem construït una Catalunya amb un regadiu amb massa pèrdues, una deixadesa en la gestió forestal que xucla molta aigua minvant els cabals dels rius i un excés de turisme amb forta demanda d'aigua. Corregir aquests grans temes demana anys i anys de polítiques fermes que encara no tenim ni formulades ni sabem si les tindrem. Però d'aigua potable en necessitem amb urgència pel dia a dia i per tant sembla que en un context de canvi climàtic amb més gent i menors precipitacions disposar de dessalinitzadores serà inevitable.

El cost de la dessalinització és doble, la construcció de la planta i l'energia per fer-la funcionar. Per exemple, la nova planta de La Tordera II s'estima que costarà uns 250.-M€ i generar l'electricitat per fer-la funcionar sense incrementar les emissions de gasos d'efecte hivernacle demana una **captació fotovoltaica d'un es 200 hectàrees**. Aquest camp fotovoltaic es podria avaluar en 150.-M€ més, però el problema no rau tant en els diners com en aconseguir les hectàrees de terreny de proximitat. Una proximitat que pot ser fàcilment dins dels 30 o 50 Km a la rodona. El decret de mesures urgents contra la sequera ja va preveure per aquesta nova planta una captació de 100 MW_p, però sembla que ningú se'n recorda.

Amb tot, el tema és un xic més complicat, car si bé amb 200 Ha de fotovoltaica s'obtidria l'electricitat suficient per operar la dessalinitzadora, sobraria energia al migdia i la planta no podria funcionar de nit. Si l'objectiu és treballar amb energia renovable i barata, la fotovoltaica ho és clarament, però només dona servei a les hores de sol. Aquí és on entra en joc la **flexibilitat** de la dessalinitzadora, és a dir, poder adaptar el règim de treball de la planta a la disponibilitat d'electricitat barata. Es fa evident que quan entrem en la lògica de la transició energètica canvien moltes coses i també hauran de **canviar el criteris tècnics de disseny** de les dessalinitzadores.

Els enginyers hauran d'avaluar diferents possibilitats. Un extrem seria una dessalinitzadora sobredimensionada que treballés en règim d'autoconsum flexible només en hores solars (electricitat neta i molt barata, però amb una major inversió). Amb tot, com que no sempre hi ha sequera i la planta pot estar molt de temps funcionant a mig gas, el més raonable sembla que seria un disseny basat en l'autoconsum flexible d'una captació fotovoltaica "pròpia" per anys "normals", però amb capacitat de treballar les 24 hores del dia en períodes de sequera amb costos d'energia més elevats.

En qualsevol cas la capacitat de la instal·lació d'adaptar-se al preu de l'electricitat esdevé una nova virtut a tenir en compte quan el Govern encarrega un projecte. Quan hi ha consum energètic notori, la flexibilitat de les instal·lacions, siguin públiques o privades, esdevé un actiu important. L'empresa privada ja ho ha copsat i quan compra una màquina ho té molt en compte, però al sector públic li costa més, ja que li resulta més fàcil pensar a quatre anys vista que a vint-i-cinc.

En una política coherent i desitjable d'actuar amb "recursos propis" el consum energètic no solament s'ha d'avaluar en diners, sinó també en hectàrees de sòl necessàries per a la captació solar. Si una comarca necessita dessalinització, haurà de posar sobre la taula terrenys per a la captació d'energia. Propis o "llogats" a altres territoris.

(631 paraules ⇔ .3.796 caràcters + espais)